

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/516/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216721
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312216721.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná advokát a konateľ Doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 29. januára 2014 č. k. 8C/33/2013-76 a II. uzneseníu Okresného súdu Nitra zo dňa 05. 05. 2014 č. k. 8C/33/2013-96, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.
Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

II. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 05.05.2014 č. k. 8C/33/2013-96 **z r u š u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) rozsudkom zo dňa 29.01.2014 č. k. 8C/33/2013-76 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol návrh (správne žalobu, lat. actio) a odporcovi (správne žalovanému) nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ (správne žalobca) sa žalobou doručenou dňa 28.09.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 4473,37 eura titulom majetkovej škody a sumy 894,67 eura titulom nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. Nesprávny úradný postup exekučného súdu charakterizoval nevydaním rozhodnutia o žiadosti na vydanie poverenia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a vykonaním nelegálneho úradného postupu, ktorý spočíva v tom, že súd vykonal opätovné posúdenie práva na zaplatenie dlhu v časti istiny a to bez splnenia zákonných podmienok na takýto postup, čím formálne vyvolal stav, ktorý založil prekážku veci rozhodnutej v právnom vzťahu medzi navrhovateľom ako oprávneným a dlžníkom ako povinným, odvíjajúceho svoju podstatu od uzatvorenej zmluvy o úvere. Poukázal na to, že na jednej strane existuje právne relevantný exekučný titul - rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý nie je možné zrušiť pre uplynutie lehoty ustanovenia § 41 ZoRK a chýbajúci subjektívny prvok, ktorý vyvolá právne účinky, avšak je z pohľadu exekučného súdu materiálne nevykonateľný a na druhej strane nie je možné iniciovať občianske súdne konanie a požadovať súdnu ochranu práva na zaplatenie istiny s prísl., pretože existenciou rozsudku rozhodcovského súdu je vytvorená prekážka veci právoplatne rozhodnutej.

Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril, žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že žaloba je zmätočná, žalobca nepredložil žiadne dôkazy, nie je jasný ani titul nároku na náhrady škody, žaloba je podaná predčasne, poukázal na to, že nič nebránilo žalobcovi, využiť účinný prostriedok nápravy a to podanie

sťažnosti predsedovi príslušného súdu, ústavná sťažnosť taktiež podaná nebola, namietal aj premlčanie návrhu.

Súd prvého stupňa uviedol, že zo spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 11 Er 650/2010 vyplýva, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp. zn. EX 7293/10, proti povinnému: Y. J., bytom P. I. č. XX, pre vymoženie pohľadávky vo výške 1.020 eur s prísl., bola súdnym exekútorom podaná na súd dňa 05.08.2010, a to na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zo dňa 07.06.2010. Exekučným titulom na vykonanie exekúcie bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 22053/09. Okresný súd Levice rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie uznesením č. k. 11 Er 650/2010-11 zo dňa 13.10.2010 tak, že žiadosť zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.04.2011. Okresný súd Levice uznesením č. k. 11 Er 650/2010-40 zo dňa 13.06.2011 exekučné konanie zastavil.

Žalobca podal žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na Ministerstvo spravodlivosti SR dňa 23.04.2012 a dňa 25.09.2012, pričom v súčasnej dobe je nepochybné, že lehota 6 mesiacov od ich podania už uplynula a k dohode nedošlo, to znamená, že žalovaný neuznal nárok a v rámci predbežného prerokovania ho neuspokojil a preto mal súd prvého stupňa za to, že keď v čase rozhodovania súdu 6 mesačná lehota uplynula, návrh nemožno považovať za predčasne podaný. Nárok za premlčaný nepovažoval, keďže od podania návrhu na vykonanie exekúcie do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody u žalovaného neuplynula lehota 3 rokov.

Neskúmal, či bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, pretože túto otázku je kompetentný preskúmať ústavný súd na podklade ústavnej sťažnosti, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu.

Poukázal na to, že zo znenia ustanovenia § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. je zrejmé, že zákonom stanovená lehota 15-tich dní sa vzťahuje len na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (okrem titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ Exekučného poriadku), v prípade, že súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ak však súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne, pričom zákon na vydanie zamietajúceho rozhodnutia nestanovuje žiadnu lehotu, čo má i logické zdôvodnenie v tom, že skúmanie prípadného rozporu so zákonom je viazané na zabezpečenie ďalších listín, ich preskúmanie a následné vydanie súdneho rozhodnutia s odôvodnením, čo je nepochybne odborne i časovo náročnejší úkon ako vydanie poverenia v prípade riadneho a nespochybniteľného exekučného titulu.

V predmetnej veci bola žiadosť o vydanie poverenia podaná na súd dňa 05.08.2010, pričom exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 22053/09, ktorý bolo potrebné podrobiť skúmaniu prípadného rozporu so zákonom. Okresný súd Levice rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie uznesením č. k. 11 Er 650/2010-11 zo dňa 13.10.2010 tak, že žiadosť zamietol, pričom rozhodnutie obsahuje rozsiahle odôvodnenie. Napriek tomu, že zákon na vydanie zamietajúceho rozhodnutia nestanovuje žiadnu lehotu, Okresný súd Levice o žiadosti o vydanie poverenia rozhodol v lehote 69 dní od jej podania, ktorú lehotu nemožno považovať za neprimeranú.

Ďalej poukázal na to, že exekučný súd je ex offo povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaobera vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za nulité, teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku res iudicata. Ak je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Takúto interpretáciu označených ustanovení

zákona o rozhodcovskom konaní v spojitosti s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje naplnenie príkazu vyplývajúceho z princípu ochrany práv spotrebiteľa, ktorým je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Konštatoval, že po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, exekučný súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený doložkou vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 OSP, pričom takýto postup je oprávnený. V štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu exekučný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 OSP), postačujúce je ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Dokazovanie (vyžadujúce nariadenie pojednávania s možnosťou účasti oprávneného i povinného) v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný prvýkrát dozvedieť až doručením upovedomenia o začatí exekúcie. K takému právnomu záveru dospel aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5 MCdo 11/2012 zo dňa 29.04.2013. Zákonný postup exekučného súdu spočívajúci v preskúmaní exekučného titulu malo za následok zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia, keď exekučný súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neplatná, a teda aj exekučný titul je v danom prípade v rozpore so zákonom, čo znamená že ide o neúčinný resp. nulitný titul, ktorý nezaväzuje na povinnosť plnenia a preto na základe neho nemôže exekúcia prebiehať.

Nevyhnutnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú: a/ protiprávny úkon resp. škodová udalosť, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody, d/ zavinenie v prípade subjektívnej zodpovednosti, pri objektívnej zodpovednosti, na ktorej je koncipovaná i zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zák. č. 514/2003 Z. z., nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu, resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda ak vznikla, je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danej veci nebol preukázaný základný predpoklad pre nárok na náhradu škody a to protiprávny úkon resp. škodová udalosť, t.j. v danom prípade nesprávny úradný postup Okresného súdu Levice, ktorý podľa tvrdenia žalobcu rozhodol o žiadosti na vydanie poverenia s omeškaním viac ako 231 dní, čo sa ukázalo ako tvrdenie nepravdivé. Vydaním rozhodnutia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia v lehote 69 dní, pre ktoré zákon inak ani nestanovuje povinnosť rozhodnúť do 15 dní od doručenia žiadosti a pre uvedený prípad nie je zákonom stanovená žiadna lehota, nemohlo dôjsť k nesprávnomu úradnému postupu, spočívajúcom v nedodržaní zákonom stanovenej lehoty. Zároveň nebolo ani preukázané, že by oprávneným orgánom bolo rozhodnuté o zistení prieťahov v konaní, čo by inak mohlo byť považované za nesprávny úradný postup. K nesprávnomu úradnému postupu nedošlo ani tým, že súd skúmal exekučný titul z hľadiska jeho formálnej a materiálnej vykonateľnosti a podrobil skúmaniu i platnosť rozhodcovskej doložky a exekučného titulu, na čo je oprávnený v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého v prípade zistenia rozporu rozhodcovského rozsudku so zákonom, je povinný žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť, čo sa stalo i v danom prípade.

Nakoľko v konaní nebol zistený namietaný nesprávny úradný postup, nemohol žalobcovi vzniknúť ani nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, a preto nebolo potrebné sa týmto nárokom z hľadiska jeho špecifikácie a výšky ďalej zaoberať. Vzhľadom na nepreukázanie existencie zodpovednostných predpokladov považoval nárok žalobcu za neopodstatnený.

Rozhodnutie právne posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 41 ods. 1, 2 písm. c/, d/, i/, § 44 ods. 1, 2 Exekučného poriadku.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote a z obsahu spisu je zrejmé, že mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne

ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietal, že súd prvého stupňa v merite veci aplikoval novú právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, teda po založení zodpovednostného právneho vzťahu. Zdôraznil, že súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Mal za to, že súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Zároveň namietal, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

Ďalej dôvodil tým, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyiac jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Poukázal na to, že Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústreďenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom, v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Tým svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

II.

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) uznesením zo dňa 05.05.2014 č. k. 8C/33/2013-96 uložil žalobcovi, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur v zmysle položky 7 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobcu poučil, že ak sa poplatok v stanovenej lehote nezaplatí, súd ho bude vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady. Uviedol, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť rozhodnutia, ktorou je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne skutkové ani právne dôvody, nie je zrejmé, z akého dôvodu súd toto uznesenie vydal. Predmetným uznesením bol vyrubený súdny poplatok vo výške 20 eur za podané odvolanie, pričom bolo uvedené, že súdny poplatok bol vyrubený v zmysle pol. č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. V zmysle uvedenej položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa súdny poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Z uvedeného je zrejmé, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nepodliehajú mu ďalšie úkony vo veci samej ako je odvolanie, dovolanie a pod. tak, ako je to pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov. Konštatoval, že podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, a teda súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Vzhľadom k tomu nemôže byť súdom vyzývaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007. V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. S poukazom na uvedené mu bola uložená poplatková povinnosť tam, kde nemala. V prípade, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd (Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 252/05 z 22. marca 2006). Navyiac dodal, že podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto

je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené a v súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Okresného súdu Komárno zo dňa 16.10.2013 sp. zn. 8C/842/2012.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 OSP.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Žalobca sa podaným návrhom domáhal od žalovaného náhrady majetkovej škody v sume 4.473,37 eura ako majetkovej škody a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 894,67 eura, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdu, v dôsledku nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok v konaní vedenom na Okresnom súde Levice v exekučnej veci sp. zn. 11Er/650/2010. Majetková škoda predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu a nemôže preto tiež nastať akceptácia návrhu na nútené vymáhanie istiny a príslušenstva zo strany exekučného súdu. Zároveň si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú neprávny úradným postupom. Potreba nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Žalobca si uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci. Za nesprávny úradný postup považoval vydanie rozhodnutia o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie po veľmi dlhej dobe a opätovné posúdenie práva žalobcu na zaplatenie dlhu, vytvorenie stavu zakladajúceho nevykonalnosť istiny a jej príslušenstva založením prekážky veci rozhodnutej.

Exekučným titulom v tejto veci bol Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. so sídlom v Bratislave sp. zn. 22053/09 zo dňa 11.01.2010. Exekučné konanie začalo dňa 07.06.2010 podaním návrhu a bolo vedené pod sp. zn. 11Er/650/2010. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal na Okresnom súde Levice žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v predmetnej veci dňa 05.08.2010. Exekučný súd uznesením č. k. 11Er/650/2010-11 zo dňa 13.10.2010 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Následne uznesením zo dňa 13.06.2011 č. k. 11Er/650/2010-40 exekučné konanie zastavil.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012, teda v čase, kedy malo dôjsť k spôsobeniu škody (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ods. 2, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku (EP) v znení od 15.12.2009 do 31.05.2011, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa ods. 2, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade

- a) rozhodnutí orgánov Európskej únie,
- b) rozhodnutí osvedčených ako európsky exekučný titul,
- c) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila,
- d) vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmliev nimi schválených,
- e) osvedčení o dedičstve, vykonateľných rozhodnutí bývalých štátnych notárstiev a dohôd nimi schválených,
- f) vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste,
- g) platobných výmerov, výkazov nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmliev schválených týmito orgánmi,
- h) vykonateľných rozhodnutí a výkazov nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia a vo veciach verejného zdravotného poistenia,
- i) iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmliev, ktorých výkon pripúšťa zákon,
- j) dokladov vydaných podľa právneho predpisu platného v inom členskom štáte Európskej únie, ak ide o vymáhanie pohľadávky podľa osobitného predpisu. (233/1995 Z. z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Podľa § 44 ods. 1 Exekučného poriadku (EP) v znení od 01.06.2010 do 31.05.2011, exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa ods. 2, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd poukazuje na to, že odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní vôbec nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založený napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa. Žalobca podal množstvo návrhov s rovnakým predmetom konania, pričom vo všetkých konaniach podáva odvolania s totožným obsahom bez ohľadu na konkrétne okolnosti danej veci.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa tak hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy.

Odvolací sa pri posudzovaní danej veci preto zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska toho, či nedošlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z hľadiska dikcie ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. nemožno stotožňovať porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a zbytočné prieskumy v konaní, pričom ide o osobitné dôvody nesprávneho úradného postupu. Ak zákonodarca explicitne ustanovil, že za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, akýkoľvek extenzívny výklad by bol v rozpore s účelom zákona. Pokiaľ nebola dodržaná zákonná 15-dňová lehota na vydanie poverenia (ak bola zákonom v danom období stanovená), takýto stav predstavuje nesprávny úradný postup súdu.

Nesprávny úradný postup však bez splnenia ostatných predpokladov - vzniku škody a danosti príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, nezakladá vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

V zmysle § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. V zmysle § 44 ods. 1 uvedeného zákona, tuzemský rozhodcovský rozsudok je rozhodcovský rozsudok vydaný na území Slovenskej republiky a podľa ods. 2, tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov, ktorým je Exekučný poriadok. Vzhľadom k tomu je nepochybné, že rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom rovnako ako rozsudok súdu všeobecného.

Ustanovenie § 41 ods. 2 EP stanovuje popri vykonateľných rozhodnutiach súdu i ďalšie exekučné tituly. Do 31.05.2011 uvedené ustanovenie neobsahovalo výslovne uvedenie rozhodcovského rozsudku, v písm. d/ boli uvedené vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených. Až novelou EP zákonom č. 102/2011 Z. z. účinnou od 01.06.2011 boli do ustanovenia § 41 ods. 2 písm. d/ priamo uvedené rozhodcovské rozsudky. Vzhľadom k tomu rozhodcovské rozsudky bolo možné vykonať ako exekučné tituly do 31.05.2011 v zmysle § 41 ods. 2 písm. i/ EP.

Exekučný poriadok v § 44 ods. 2 v znení do 31.05.2010 stanovil 15- dňovú lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie bez výnimky, pričom táto lehota plynula od doručenia žiadosti o vydanie poverenia. Novelou uskutočnenou zákonom č. 144/2010 Z. z. s účinnosťou od 01.06.2010, bola do uvedeného ustanovenia zakotvená výnimka, podľa ktorej na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučných titulov uvedených v § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ EP nie je žiadna lehota. Keďže rozhodcovský rozsudok bol zakotvený do § 41 ods. 2 písm. d/ až od 01.06.2011, lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku bola do 31.05.2011 a od 01.06.2011 lehota nie je.

Podľa názoru odvolacieho súdu, toto ustanovenie § 44 ods. 2 EP nie je možné vykladať extenzívne. Upravuje totiž 15- dňovú lehotu len na vydanie poverenia. Tejto jednoznačnosti výkladu nasvedčuje tretia veta, do ktorej zákonodarca samostatne upravil zamietnutie poverenia. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu upraviť lehotu na zamietnutie návrhu na vydanie poverenia, upravil by ju v druhej vete citovaného ustanovenia a nie samostatne v tretej vete. Pri výklade § 44 ods. 2 Exekučného poriadku treba vychádzať a zohľadniť, že tento právny predpis je procesnou normou, teda normou verejného práva upravujúcou postup súdneho exekútora ako štátom určenej osoby, na vykonanie núteného výkonu rozhodnutia. Pre výklad a aplikáciu tohto právneho predpisu platí článok 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej štátne orgány môžu konať len na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý stanoví zákon. To, že zákonodarca neupravil lehotu na zamietnutie návrhu na vydanie poverenia vyplýva z doslovného jazykového výkladu citovaného ustanovenia, podľa ktorého sa 15- dňová lehota vzťahovala len na vydanie poverenia. Pokiaľ by mal zákonodarca úmysel, aby sa 15 - dňová lehota na vydanie poverenia upravená v druhej vete § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vzťahovala aj na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, bol by to výslovne stanovil v druhej vete a nie tretej vete citovaného ustanovenia tak, ako to explicitne zakotvil v niektorých ďalších ustanoveniach Exekučného poriadku, napr. v ust. § 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorých uložil exekučnému súdu rozhodnúť či už pozitívne alebo negatívne v tam stanovenej lehote.

Žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá. Vzhľadom na záver prijatý odvolacím súdom, že 15-dňová lehota na zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia neexistovala, nedošlo tak zo strany exekučného súdu k porušeniu jeho povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote.

S poukazom na uvedené odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa bol toho názoru, že v danej veci žalobcovi nevznikol nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keďže súd nemohol porušiť právo žalobcu pri rozhodovaní o udelení, resp. zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj vzhľadom k tomu, že mu návrh bol zamietnutý z dôvodu absencie platného exekučného titulu, keď predložený exekučný titul nespĺňal predpoklad materiálnej vykonateľnosti, a teda na jeho základe nebolo možné viesť ani nútený výkon rozhodnutia a vzniknúť mu v tejto súvislosti škoda, za ktorú by mal zodpovedať štát.

Keďže exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok zaväzujúci povinného na plnenie z titulu spotrebiteľskej úverovej zmluvy, nemožno za nesprávny úradný postup exekučného súdu považovať ani to, že po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku pristúpil exekučný súd k riešeniu otázky, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Súdna prax dospela k ustálenému záveru, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozhodcovský rozsudok, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný už v tomto štádiu konania z vlastnej iniciatívy riešiť otázku, či právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne uzavretou rozhodcovskou zmluvou ako podmienku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu,

keď týmto postupom nedochádza k preskúmaniu vecnej správnosti predloženého exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), ale len k posúdeniu, či predložený exekučný titul je v súlade so zákonom. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2002 Z. z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť žalovaného na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

II.

Odvolací súd sa zaoberal vecnou správnosťou, a teda zákonnosťou odvolaním žalobcu napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 05.05.2014, č. k. 8C/33/2013-96, ktorým žalobcovi uložil, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur v zmysle položky 7 a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, a po zistení, že odvolanie podala oprávnená osoba v zákonnej lehote a že odvolanie je prípustné (§ 201 prvá veta a § 204 ods. 1 OSP), preskúmal uznesenie prvostupňového súdu a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 210a OSP uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo uznesenie, z ktorého nenadobudla dosiaľ práva iná osoba ako odvolateľ, alebo uznesenie, ktorým bolo uložené poriadkové opatrenie (§ 53), alebo uznesenie o odmietnutí návrhu na začatie konania (§ 43 ods. 2, § 78c ods. 3) alebo uznesenie o zastavení konania o dedičstve alebo uznesenie podľa § 75a, môže na odvolanie zmeniť priamo súd prvého stupňa, pokiaľ odvolaniu v celom rozsahu vyhovie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. i/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali. Pretože súd prvého stupňa odvolaniu žalobcu proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie proti napadnutému rozsudku vo veci samej nemienil vyhovieť, musel sa podaným odvolaním zaoberať odvolací súd.

Podľa § 1 - Predmet súdnych poplatkov, ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“ alebo „ZoSP“) Súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené (ods. 2 citovaného ustanovenia).

V ustanovení § 2 ZoSP sú definovaní poplatníci. Podľa odseku 1 písm. a/ tohto ustanovenia poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 ZoSP v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

V ustanovení § 5 ZoSP je upravený vznik a zánik poplatkovej povinnosti a podľa jeho odseku 1 písm. a/ poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 -Sadzba poplatku- ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (ods. 2 citovaného ustanovenia).

Podľa § 8 -Splatnosť poplatku- ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch- poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Dňa 11. septembra 2012 sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na zákone č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

V článku II citovaného zákona bol zmenený a doplnený zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 89/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 150/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 85/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 232/1995 Z. z., zákona č. 12/1998 Z. z., zákona č. 457/2000 Z. z., zákona č. 162/2001 Z. z., zákona č. 418/2002 Z. z., zákona č. 531/2003 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z., zákona č. 382/2004 Z. z., zákona č. 420/2004 Z.

z., zákona č. 432/2004 Z. z., zákona č. 341/2005 Z. z., zákona č. 621/2005 Z. z., zákona č. 24/2007 Z. z., zákona č. 273/2007 Z. z., zákona č. 330/2007 Z. z., zákona č. 511/2007 Z. z., zákona č. 264/2008 Z. z., zákona č. 465/2008 Z. z., zákona č. 71/2009 Z. z., zákona č. 503/2009 Z. z., zákona č. 136/2010 Z. z. a zákona č. 381/2011 Z. z., inter alia, pod arabskou číslicou 3 tak, že : V § 4 ods. 1 sa vypúšťa písmeno k/. V článku II pod číslom 12 citovaný zákon za § 18c vložil § 18ca, ktorý vrátane nadpisu znie: „§ 18ca - Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. októbra 2012- Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.“

V článku II pod č. 14 citovaného zákona je uvedené: V sadzobníku súdnych poplatkov sa za položku 7 vkladá položka 7a, ktorá znie: „Položka 7a

Zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom ..... 20 eur.“

V článku VII -Účinnosť- je uvedené, že tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbra 2012 okrem čl. III, ktorý nadobúda účinnosť 1. decembra 2012, čl. I štyridsiateho bodu, ktorý nadobúda účinnosť 19. januára 2013, čl. I prvého bodu a čl. II desiateho bodu, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2014.

V dôvodovej správe k zákonu č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v Osobitnej časti, článok II k bodu 3 je uvedené: „Navrhuje sa vyňatie konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom z rozsahu vecného oslobodenia. Týmto opatrením sa reaguje na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na súdoch. V žalobách sú predmetom sporu istiny v sumách nezriedka presahujúcich milióny eur bez toho, aby nároky žalobcov mali oporu v zákone. Oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní o náhradu škody má pre súdy v konečnom dôsledku za následok výrazný nárast sporovej agendy, keďže v štádiu predbežného prerokovania nároku v konaní pred ústredným orgánom štátnej správy nie je možné nárokom žiadateľov z dôvodu právnej neopodstatnenosti vyhovieť. Pokiaľ sa v súdnom konaní preukáže nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, prípadne jeho nesprávny úradný postup a štát bude zaviazaný na náhradu škody, úspešnému žalobcovi v rámci náhrady trov konania prizná i náhradu trov na zaplatenom súdnom poplatku. Žaloby sa budú spoplatňovať podľa Položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov.“

Uvedenou novelou zákona o súdnych poplatkoch sa reagovalo na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom na súdoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

Do nadobudnutia účinnosti zákona č. 286/2012 Z. z., t. j. do 30. septembra 2012, bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ ZoSP od poplatku bolo oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Zo schváleného a účinného zákona č. 286/2012 Z. z. však vyplýva, že spoplatnenie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nezaviedlo do Sadzobníka súdnych poplatkov podľa Položky 1, ale sa zaviedla nová Položka 7a, ktorá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom určuje poplatok vo výške 20 eur.

Podľa poznámky k položke 1 bod 3. prvá veta Sadzobníka súdnych poplatkov, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Zo znenia tejto položky by vyplývalo, že ak vznikne spoplatnenia konania nebráni zákonné vecné oslobodenie od poplatku, nemôže nastať situácia, že by existovalo konanie, ktoré by nebolo spoplatnené. K položke 7a Sadzobníka súdnych poplatkov však neexistuje žiadna poznámka, ktorá by zakotvovala platenie takého istého poplatku aj v odvolacom konaní, a preto na ňu nie je možné aplikovať ustanovenie § 2 ods.4 a § 6 ods. 2 ZoSP, ktoré vymedzujú osobu poplatníka v odvolacom konaní, ale je treba vychádzať z toho, že poplatková povinnosť nevzniká odvolateľovi za každé začaté konanie v dôsledku podaného odvolania. Je treba mať na zreteli, že Sadzobník súdnych poplatkov v položke 7a neobsahuje žiadnu poznámku o tom, že by sa mal zaplatiť súdny poplatok za odvolanie či dovolanie, ani na to nepamätá v iných poznámkach, potom na túto položku nie je možné ani použiť poznámku č. 3 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov.

V odbornej publikácii Zákon o súdnych poplatkoch - Komentár, autor Edmund Horváth, Druhé, doplnené a prepracované vydanie, ktorú vydalo vydavateľstvo právnickej literatúry Wolters Kluwert s.r.o., Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, na str. 88 uvádza, že pri vyrubovaní poplatku za odvolanie (§ 5 ods. 1 písm. a/) treba vychádzať z § 6 ods. 2 prvej a druhej vety ako lex generalis, ak sadzobník neustanovuje špeciálnu právnu úpravu ohľadom spoplatňovania odvolaní. Takúto špeciálnu úpravu nachádzame pri nasledovných položkách, pričom uvádza položky č. 1, 9, 12, 16, 17 a 18a písm. c/.

Pri týchto položkách sa nachádzajú poznámky, ktoré sú súčasťou zákona, pričom pri položke 1 je uvedené, že poplatky podľa sadzby ustanovenej v položke 1 sa platia aj v odvolacom konaní vo veci samej.

Pri položke č. 9 je poznámka, že ak odvolanie smeruje iba proti výroku o výchove a výžive maloletého dieťaťa, poplatok sa neplatí..

Pri položke 12 je poznámka: Ak sa v pôvodnom konaní nekonalo odvolacie konanie a v odvolacom konaní sa podá odvolanie vo veci samej, z takéhoto odvolania sa platí poplatok podľa príslušnej položky.

Pri položke 13 je poznámka: V odvolacom konaní sa poplatky podľa tejto položky nevyberajú.

Pri položke 16 sú dve poznámky: 1. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa platí aj v odvolacom konaní. 2. Poznámky č. 1 a 2 k položke 12 platia primerane aj pre túto položku.

Pri tejto položke je však aj ďalšia Spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16: Ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, obnovy konania alebo dovolania, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu I. stupňa, dovolania alebo za obnovu konania neplatí poplatník, ktorý už raz poplatok zaplatil. Ak Najvyšší súd Slovenskej republiky pri prerokúvaní dovolania zistí, že dovolanie podané účastníkom podľa § 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku bolo bezdôvodné, účastník je povinný dodatočne zaplatiť súdny poplatok z dovolania.

V tejto spoločnej poznámke k položke 16 nie je uvedená položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, z čoho odvolací súd vyvodzuje záver, že zákonodarca v zákone č. 286/2010 Z. z., ktorým zaviedol do Sadzobníka súdnych poplatkov položku 7a, ktorá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom určuje poplatok vo výške 20 eur, nemienil spoplatniť aj odvolacie konanie. Ak by totiž bol chcel zákonodarca spoplatniť aj odvolacie konanie, potom by bol žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom spoplatnil v položke 1 pod písm. d/ Sadzobníka súdnych poplatkov (ako sa to navrhovalo v dôvodovej správe k návrhu zákona) a vzhľadom k poznámke k položke 1, bod 3. by nebola ani pochybnosť o tom, že podľa rovnakej sadzby sa platí poplatok aj v odvolacom konaní vo veci samej.

Ak by sa však aj na položku 7a mala vzťahovať ako lex generalis zásada uvedená v § 6 ods. 2 prvá a druhá veta zákona o súdnych poplatkoch, potom by, vzhľadom k tomu, že v spoločnej poznámke k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16 nie je uvedená aj položka 7a, jedine pri žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (sic!), ktoré konanie do 30.09.2012 bolo vecne oslobodené od súdnych poplatkov, by od 01.10.2012 paradoxne platilo, že ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, obnovy konania alebo dovolania, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu prvého stupňa, dovolania alebo za obnovu konania by takýto poplatník musel zaplatiť aj druhýkrát (či podľa počtu odvolaní, dovolaní či návrhov na obnovu konania viackrát), čo by bolo jednoznačne v rozpore so zásadou spravodlivosti a s doterajšou judikatúrou všeobecných súdov i judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Aj z tejto skutočnosti vyplýva, že položka 7a sa týka iba spoplatnenia žaloby vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle spoplatniť aj odvolanie v takýchto veciach, bola by táto poplatková povinnosť uvedená v poznámkach, ako je tomu uvedené v hore uvedených položkách Sadzobníka súdnych poplatkov. Ak zákon o súdnych poplatkoch ukladá poplatkové povinnosti v súlade s ústavnou zásadou vyjadrenou v článku 59 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, musia byť tieto povinnosti stanovené jednoznačne a nepochybne.

Odvolací súd sa v predmetnej veci v prípade interpretačných problémov pri aplikácii položky 7a v odvolacom konaní riadil ústavne konformným výkladom zákona o súdnych poplatkoch rešpektujúcim ustálenú zásadu „v pochybnostiach v prospech poplatníka“, uprednostni výklad, ktorý je pre poplatníka priaznivejší.

Napadnutým uznesením okresný súd vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie podané proti rozsudku vo veci samej, pričom konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa začalo ešte pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., teda v čase, kedy bolo takéto konanie vecne oslobodené od súdnych poplatkov a žalobca zrejme mohol legitímne očakávať, že konanie, vrátane konania odvolacieho či dovolacieho, nebude spoplatnené. Aj keď sú súdne poplatky príjmom štátneho rozpočtu a ich účelom je aspoň sčasti nahradiť náklady spojené s konaním súdov účastníkmi konania a, okrem iného, majú zabrániť aj neodôvodneným a zbytočným súdnym sporom, pri aplikácii zákona o súdnych poplatkoch však nemožno ukladať účastníkovi poplatkovú povinnosť aj v tom prípade, keď ju tento zákon jednoznačne neupravuje.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. júla 2010, sp. zn. 3 Sžf 29/2010, v ktorom uiedol, že: Výklad, ktorým ex post súd zvyšuje poplatkovú povinnosť žalobcovi v

dôsledku nejednoznačného sadzobníka súdnych poplatkov považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za ústavne nekonformný.“

Intertemporalitu súvisiacu s touto legislatívnou zmenou rieši ustanovenie § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú súdne poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, aj keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Ak bolo konanie v čase podania návrhu vecne oslobodené od súdnych poplatkov (a zároveň ešte nebola zavedená položka 7a), nemožno vyrubovať poplatok za odvolanie, resp. dovolanie s poukazom na ustanovenie § 6 ods. 2 druhej a tretej vety ZSP. Pre takýto názor je dôvodom i legitímne očakávanie žalobcu, ktorý inicioval súdne konanie s očakávaním jeho nesplopatnenia.

Odvolací súd na podporu svojej právnej argumentácie poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR z 25. novembra 2010, sp. zn. IV.ÚS 387/2010, v ktorom uviedol: „Úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak zákon v tomto smere ustanovil pevné a jasné pravidlá umožňujúce prístup k súdu taktiež splnením v ňom obsiahnutých podmienok, potom tieto podmienky musí akceptovať nielen každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu, ale rovnako a v neposlednom rade aj štát prostredníctvom orgánov súdnej moci.

Vzhľadom na uvedené, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla aj zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale rovnako tak aj porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Vychádzajúc z hore uvedenej právnej argumentácie odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi nevznikla poplatková povinnosť za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým mu bola stanovená poplatková povinnosť, podľa § 221 ods. 1 písm. i/ OSP zrušil, pretože neexistovali dôvody na jeho vydanie.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď si ich náhradu neuplatnil. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.